

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора
філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Владислав Пархуць, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2021 році Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара за спеціальністю «Право» та отримав диплом магістра, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро від «30» червня 2026 року № 242 у складі :

Голова разової ради - Олександр Сачко, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Рецензенти - Ігор Алексеєнко, кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара;

Олена Лахова, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри адміністративного і кримінального права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Офіційні опоненти - Кристина Резворович, докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри цивільного права та процесу Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Сергій Школа, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри публічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

На засіданні «26» серпня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Владиславу Пархуцю на підставі публічного захисту дисертації «Формування адміністративно-правового механізму стримувань і противаг в системі поділу влади в сучасній Україні» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро.

Науковий керівник – Ірина Патерило, докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 5 статті – у наукових фахових виданнях України категорії «Б» та ще 5, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації, зокрема:

1. Пархуць В. Д., Заворотченко Т. М. Генеза становлення механізму поділу влади в Україні. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Юридичні науки". 2023. № 9. URL: <https://www.inter-nauka.com/issues/law2023/9/9167> DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-9-9167>

Особистий внесок авторів: Заворотченко Т.М. здійснено постановку наукової проблеми, визначено методологічні засади дослідження, проведено аналіз еволюції теорії поділу влади у світовій політико-правовій думці, узагальнено наукові підходи до розуміння механізму стримувань і противаг, а також сформульовано основні теоретичні положення та висновки щодо становлення принципу поділу влади як фундаменту сучасної демократичної держави. Пархуцем В.Д. проведено аналіз особливостей становлення та розвитку механізму поділу влади в Україні, досліджено нормативно-правові засади функціонування законодавчої, виконавчої та судової влади, проаналізовано конституційні реформи та їх вплив на систему стримувань і противаг, здійснено опрацювання національної судової практики та сучасних тенденцій удосконалення механізму поділу влади в умовах державотворчих процесів і європейської інтеграції України. Підготовка тексту статті, узагальнення результатів дослідження, формулювання висновків та остаточне редагування наукової праці здійснювалися авторами спільно.

2. Пархуць В. Д. Право вето Президента України в механізмі стримувань і противаг в державній владі України. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2024. № 1. С. 44-47. URL: https://apnl.dnu.in.ua/1_2024/10.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-8>

3. Пархуць В. Д., Заворотченко Т. М. Роль Конституційного Суду України у механізмі стримувань і противаг: теоретичні та практичні аспекти. Актуальні питання у сучасній науці. 2025. № 2 (32). С. 619-625. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/20157> DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2\(32\)-619-625](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-2(32)-619-625)

Особистий внесок авторів: Заворотченко Т. М. проведено аналіз нормативно-правових засад діяльності Конституційного Суду України, досліджено практику Конституційного Суду України та її вплив на реалізацію принципу поділу влади, охарактеризовано сучасні проблеми функціонування конституційного контролю в Україні, а також сформульовано практичні пропозиції щодо вдосконалення механізму стримувань і противаг у контексті забезпечення верховенства права та конституційної законності. Пархуцем В. Д. здійснено дослідження теоретико-правових засад функціонування Конституційного Суду України в системі поділу влади, проаналізовано доктринальні підходи до розуміння принципу стримувань і противаг, розкрито місце конституційного контролю у механізмі забезпечення балансу між законодавчою, виконавчою та судовою гілками влади, узагальнено наукові концепції щодо ролі органів конституційної юрисдикції у демократичній державі. Формулювання загальних висновків, узагальнення результатів

дослідження, підготовка тексту статті до друку та остаточне наукове редагування здійснювалися авторами спільно.

4. Пархуць В. Д., Заворотченко Т. М. Парламентський контроль як інструмент стримування виконавчої влади в Україні. Наукові перспективи. 2025. № 5 (59). С. 1407-1414. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/24688> DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5\(59\)-1407-1414](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-5(59)-1407-1414)

Особистий внесок авторів: Заворотченко Т. М. здійснено дослідження теоретико-правових та конституційних засад парламентського контролю в системі поділу влади, проаналізовано місце Верховної Ради України у механізмі стримувань і противаг, розкрито сутність парламентського контролю як одного з основних інструментів забезпечення балансу між законодавчою та виконавчою владою, узагальнено наукові підходи до визначення форм і методів контрольної діяльності парламенту в демократичній державі. Пархуцем В. Д. проведено аналіз чинного законодавства України, що регулює здійснення парламентського контролю, досліджено практичні механізми контролю Верховної Ради України за діяльністю Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади, охарактеризовано діяльність парламентських комітетів, тимчасових слідчих комісій, інституту парламентських запитів та заслуховування звітів органів виконавчої влади, а також сформульовано пропозиції щодо вдосконалення контрольних повноважень парламенту в умовах сучасних викликів державного управління. Узагальнення результатів дослідження, формулювання висновків, підготовка остаточної редакції статті та її наукове редагування здійснювалися авторами спільно.

5. Пархуць В. Д. Конституційна реформа правосуддя 2016 року та її вплив на механізм стримувань і противаг в Україні. Право та державне управління. 2025. № 4. С. 277-281. URL: https://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/4_2025/41.pdf DOI: <https://doi.org/10.32782/pdu.2025.4.39>

6. V. Parkhuts, T. Zavorotchenko, O. Hurko. Constitutional mechanism of separation of powers in Ukraine. Modern Scientific and Technical Research in the Context of Linguistic Space (in English): Conference materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference of young scholars and students (Dnipro, May 11, 2023). Dnipro : Publisher Bila K. O. P. 144-146. URL: <https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/%D0%A1%D1%83%D1%87%D0%B0%D1%81%D0%BD%D1%96%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE-%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BB%D1%96%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>

7. Пархуць В. Д., Заворотченко Т. М. Реалізація принципу поділу влади в механізмі організації та здійснення державної влади з президентською формою правління на прикладі США. V Міжнародна студентська наукова конференція «Модернізація та

сучасні українські і світові наукові дослідження» (Полтава, 23 лютого, 2024 р.). С. 95-96.
URL: <https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-23.02.2024/66>

8. Пархуць В. Д. Президент України в системі стримувань і противаг: механізми взаємодії з Верховною Радою України. Modern Challenges in Economic and Technological Innovation: Collection of Scientific Papers with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference. International Scientific Unity. (Bologna, Italy. March 4-6, 2026). С. 213-215. URL: https://isu-conference.com/wp-content/uploads/2026/03/Bologna_Italy_04.03.26.pdf

9. Пархуць В. Д. Механізм стримувань і противаг у президентській формі правління (на прикладі США). Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 6th International Scientific and Practical Conference «New Horizons in Scientific Research: Challenges and Solutions» (March 9-11, 2026, Marseille, France). С. 106-107. URL: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2026/03/Marseille_France_09.03.26.pdf

10. Пархуць В. Д. Баланс гілок влади в Україні в період повномасштабної війни. Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 7th International Scientific and Practical Conference «Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes» (March 16-18, 2026, Zurich, Switzerland). С. 122-123 URL: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2026/03/Zurich_Switzerland_16.03.26.pdf

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Сачко О.В, доктор юридичних наук, професор, декан юридичного факультету, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Резворович К.Р., докторка юридичних наук, доцентка, завідувачка кафедри цивільного права та процесу Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

Зауваження:

1. Робота містить сильні концептуальні пропозиції щодо вдосконалення адміністративно-правового механізму стримувань і противаг, але ці пропозиції не завжди доведені до рівня нормативної техніки. Дисертант переконливо обґрунтовує потребу посилення процедурних гарантій, парламентського та фінансового контролю, ex post нагляду за надзвичайними рішеннями, кращої організації адміністративного оскарження й виконання судових рішень. Проте для настільки практико-орієнтованої теми варто було б запропонувати принаймні кілька модельних редакцій конкретних статей або структуровані блоки законодавчих змін. Це особливо важливо тому, що сама дисертація слушно наголошує на процедуризації влади. Якщо сила дослідження – у переході від абстрактної інституційної схеми до конкретних правових процедур, то і рекомендаційний блок мав би ще чіткіше рухатися від теоретичної моделі до тексту норми. Саме тому вважаю доцільним доопрацювати перед захистом або принаймні до книжкової публікації окремий додаток із пропонованими змінами до Закону України «Про правовий режим воєнного стану», Закону України «Про адміністративну процедуру», Кодексу

адміністративного судочинства України та, можливо, окремих актів про уряд і парламентський контроль

2. Попри те, що у дисертації, судячи з наданих матеріалів, використано практику Конституційного Суду України, Верховного Суду та ЄСПЛ, а також згадується судова практика і судові рішення як важливий компонент механізму стримувань і противаг, у роботі не вистачає більш розгорнутої та методологічно прозорої карти емпіричного матеріалу. Було б бажано, по-перше, чітко визначити критерії добору рішень; по-друге, подати принаймні узагальнену класифікацію кейсів за типами спорів; по-третє, показати, які саме патерни порушень законності чи процедурної справедливості повторюються у практиці адміністративних судів; по-четверте, відокремити «системні» рішення Конституційного Суду України від «щоденних» адміністративно-судових кейсів; по-п'яте, сильніше включити блок виконання судових рішень, адже Конституція України прямо наголошує на обов'язковості судового рішення і на судовому контролі за його виконанням. З огляду на предмет дисертації, доречно було б додати, наприклад, таблицю або додаток із групуванням рішень Верховного Суду та адміністративних судів за такими категоріями: кадрові повноваження; публічні закупівлі й бюджетна дисципліна; обмеження прав у воєнний час; спори щодо компетенції; доступ до інформації; адміністративні акти з підвищеним рівнем дискреції. Це не зменшує вже здійсненої роботи, але істотно посилює доказову базу її висновків.

3. У дисертації позитивно оцінюють саме звернення до європейського досвіду і документів Венеційської комісії та SIGMA. Водночас порівняльний блок, за наявними матеріалами, виглядає дещо нерівномірним. З одного боку, залучаються західноєвропейські юрисдикції, що дозволяє побачити зрілі моделі good administration та accountability. З іншого боку, саме для українського контексту – держави у стані війни, трансформації та євроінтеграції – особливо цінним був би поглиблений аналіз правовпорядків Центральної та Східної Європи, насамперед Польщі, Литви, Латвії, Естонії, Чехії та Словаччини. Методологічно важливо не лише порівняти інституції, а й пояснити критерії їх добору, близькість конституційної моделі, стадія демократичної трансформації, досвід роботи адміністративної юстиції, ступінь інтеграції європейських процедурних стандартів, наявність досвіду надзвичайних правових режимів. Без такого методологічного пояснення існує ризик, що порівняльно-правовий блок сприйматиметься як ілюстративний, а не як доказовий.

4. Також слід забезпечити цілковиту термінологічну одноманітність. У різних фрагментах матеріалів фігурують словосполучення «система стримувань і противаг», «механізм стримувань і противаг», «адміністративно-правовий механізм стримувань і противаг», «адміністративно-правове забезпечення 11 балансу влад». Ці категорії близькі, але не тотожні. Бажано на початку дисертації чітко встановити їх співвідношення і надалі дотримуватися обраного слововживання. Потребує уточнення й термін «адміністративно-правові суди». У сучасному українському законодавстві та доктрині усталеним є поняття «адміністративні суди». Якщо авторка використовує термін «адміністративно-правові суди» як доктринальну конструкцію, це потрібно окремо пояснити, інакше виникає враження термінологічної надмірності.

Школа С.М., кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри публічного права Національного технічного університету «Дніпровська політехніка». Зауваження:

1. Здобувач обґрунтовано розширює суб'єктний склад досліджуваного механізму, включаючи до нього НАЗК, НАБУ, САП, ВАКС та інші органи функціонального контролю. На сторінках 42–49, 53–64 і 65–84 розглядаються антикорупційні інституції, правоохоронні функції та спеціалізований судовий контроль. Водночас системного визначення місця прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки України, Державного бюро розслідувань та органів досудового розслідування в авторській моделі не запропоновано. Це питання має принципове значення, оскільки правоохоронні органи можуть одночасно виступати засобом стримування незаконної діяльності високопосадовців і джерелом ризику надмірної концентрації примусової влади. Надмірна залежність органу досудового розслідування або прокуратури від політичного центру здатна перетворити кримінальне переслідування на інструмент політичного впливу. І навпаки, надмірна автономія без належної підзвітності може створювати умови для безконтрольного застосування примусових повноважень. На сторінках 57–64 дисертант аналізує кадрові повноваження щодо Генерального прокурора, діяльність антикорупційних органів і Вищого антикорупційного суду. Проте не до кінця з'ясовано, за якими критеріями певний правоохоронний орган включається до системи стримувань і противаг: через інституційний статус, незалежність, функцію розслідування правопорушень посадових осіб, можливість застосування примусу чи процесуальну взаємодію із судом. Недостатньо також розкрито співвідношення адміністративно-правового контролю з кримінальним процесуальним контролем. Наприклад, діяльність детектива або слідчого підлягає відомчому, прокурорському та судовому контролю, а окремі рішення можуть оскаржуватися слідчому судді. Прокурор, здійснюючи процесуальне керівництво, сам перебуває в системі службової, дисциплінарної та судової підконтрольності. Вищий антикорупційний суд контролює законність процесуальних заходів і розглядає кримінальні провадження щодо високопосадової корупції. Усі ці зв'язки безпосередньо впливають на баланс між політичною владою, правоохоронною системою і судом. Додаткового аналізу потребує подвійний статус окремих інституцій. НАБУ визначається законодавством як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом, але його призначення полягає в розслідуванні кримінальних правопорушень, учинених представниками тієї ж публічної влади. САП організаційно входить до системи прокуратури, проте має спеціальні гарантії автономії. ВАКС належить до судової системи, але є частиною спеціалізованої антикорупційної інфраструктури. Така конструкція вимагає відмежування адміністративно-інституційного статусу від кримінально-процесуальної функції. У зв'язку із цим під час захисту доцільно було б почути позицію здобувача щодо таких питань: які критерії дозволяють віднести прокуратуру та правоохоронний орган до суб'єктів механізму стримувань і противаг; яким має бути співвідношення їхньої незалежності й підзвітності; де проходить межа між допустимою координацією правоохоронної діяльності та

політичним втручанням у кримінальне провадження; чи доцільно виокремити в структурі механізму самостійний правоохоронно-юрисдикційний підконтур.

2. Юридична відповідальність включена до авторського визначення механізму на сторінках 38–42, до контрольно-відновлювального підконтур на сторінках 42–50 та до класифікації відновлювальних інструментів у другому розділі. У загальних висновках на сторінках 159–169 також ідеться про дисциплінарну, публічно-правову та конституційну відповідальність. Водночас відповідальність у дисертації переважно згадується як один із елементів механізму, але не отримує повної внутрішньої систематизації. Не проведено достатньо чіткого розмежування конституційно-політичної, дисциплінарної, адміністративної, кримінальної, цивільно-правової та матеріальної відповідальності посадових осіб. Не повністю розкрито, які види порушень інституційного балансу мають тягнути кожний із названих видів відповідальності та яким чином відповідна санкція відновлює порушену рівновагу. З позицій теорії кримінального права важливо враховувати, що сама наявність кримінально-правової заборони не гарантує відновлення інституційного балансу. Необхідними є належна кваліфікація діяння, доведення вини, дотримання кримінальної процесуальної форми, пропорційність покарання, забезпечення прав учасників провадження та виконання остаточного судового рішення. Водночас криміналізація політичного або управлінського конфлікту не повинна підміняти конституційно-політичні й адміністративні механізми відповідальності. Особливої уваги потребує співвідношення індивідуальної та інституційної відповідальності. Визнання акта органу неконституційним або протиправним не завжди означає персональну вину посадової особи. З іншого боку, персональне притягнення до відповідальності не завжди усуває нормативні чи організаційні причини дисбалансу. Тому доцільно було б розмежувати принаймні три рівні відновлення: нормативний — усунення незаконного акта; інституційний — відновлення компетенційної рівноваги; персональний — застосування заходів юридичної відповідальності до винної особи. Недостатньо розгорнуто в роботі й питання принципів юридичної відповідальності в межах механізму стримувань і противаг. Ідеться про законність, винуватість, індивідуалізацію, пропорційність, невідворотність, заборону подвійного притягнення за одне й те саме діяння, процесуальні гарантії та право на судовий захист. Без урахування цих принципів відповідальність сама може перетворитися на засіб політичного або адміністративного тиску. На сторінках 100–114 здобувач слушно наголошує на значенні судового контролю й виконання судових рішень. Проте зв'язок між невиконанням судового рішення та конкретними видами відповідальності посадових осіб міг би бути розкритий докладніше. Невиконання рішення адміністративного суду становить не лише порушення права конкретної особи, а й заперечення судової влади як рівноправного елемента системи поділу влади. У межах публічного захисту здобувачеві варто пояснити, який вид відповідальності він вважає системоутворюючим для адміністративно-правового механізму стримувань і противаг; як співвідносяться політична відповідальність уряду, дисциплінарна відповідальність публічного службовця, відповідальність судді та кримінальна відповідальність високопосадової особи; чи є відповідальність самостійним

структурним елементом механізму або завершальною стадією контрольного провадження.

3. Підрозділ 3.1 на сторінках 118–123 є одним із найбільш актуальних у дисертації. Автор правильно звертає увагу на посилення ролі Президента України, РНБО, військових адміністрацій, правоохоронних і силових органів, а також на зменшення публічності окремих процедур. Водночас у цьому підрозділі подекуди недостатньо чітко розмежовуються правові статуси та компетенції Президента України, Ради національної безпеки і оборони України, Офісу Президента України, Кабінету Міністрів України, військового командування, військових адміністрацій і правоохоронних органів. Зокрема, на сторінці 122 зазначено, що в «постанові РНБО від 24 лютого 2022 року “Про введення воєнного стану в Україні”» було надано широкі повноваження Президенту та Офісу Президента. Таке формулювання потребує уточнення. Воєнний стан вводиться указом Президента України, який підлягає затвердженню Верховною Радою України. РНБО є координаційним органом при Президенті, рішення якого вводяться в дію указами Президента, а Офіс Президента України має статус допоміжного органу і не може самостійно набувати владної компетенції, не передбаченої Конституцією та законами. Тому при аналізі концентрації повноважень важливо розділяти формально-юридичну компетенцію та фактичний політико-адміністративний вплив. Саме змішування цих площин може призвести до неточних висновків про те, який орган юридично приймає рішення, який готує його проєкт, який координує виконання, а який несе відповідальність. Схожого уточнення потребує твердження про розширення повноважень «силових органів». Служба безпеки України, Національна поліція, Збройні Сили України, органи прокуратури, Державне бюро розслідувань і військові адміністрації мають різну правову природу, функції та форми контролю. Збройні Сили не є правоохоронним органом; прокуратура не входить до виконавчої влади; військові адміністрації є тимчасовими державними органами спеціального режиму; СБУ поєднує безпекові та правоохоронні функції; поліція належить до системи виконавчої влади. Для оцінювання системи стримувань і противаг важливо встановити окремо: хто ініціює обмежувальний захід; хто його санкціонує; хто виконує; який орган здійснює парламентський, прокурорський, судовий або відомчий контроль; у якому порядку особа може оскаржити рішення; який строк дії заходу; хто відповідає за його перегляд і припинення. З погляду кримінально-правового забезпечення національної безпеки доцільно було б глибше дослідити, як співвідносяться надзвичайні адміністративні заходи та кримінально-правові засоби реагування. Адміністративні обмеження не повинні використовуватися для обходу гарантій кримінального процесу, а кримінально-правова реакція не має підмінятися позасудовими санкційними механізмами там, де фактично йдеться про встановлення винуватості особи. Окремого аналізу потребує стандарт доказування та процесуального захисту при застосуванні обмежувальних заходів, які істотно впливають на права людини, але не є кримінальним покаранням. У такому разі саме адміністративна процедура та адміністративна юстиція мають компенсувати відсутність повного комплексу кримінальних процесуальних гарантій. Під час захисту доцільно було б уточнити авторську позицію щодо нормативної моделі

взаємодії Президента України, РНБО, уряду, військового командування, військових адміністрацій, СБУ, Національної поліції, прокуратури та судів у період воєнного стану. Важливо також пояснити, які критерії дозволяють відрізнити правомірну тимчасову концентрацію повноважень від надмірної та які юридичні механізми повинні забезпечувати її автоматичний або періодичний перегляд.

Лахова О.В., кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри адміністративного і кримінального права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Зауваження:

1. У підрозділі 2.3 на с. 84-99 автор широко розглядає контрольні процедури, включаючи парламентський, фінансовий, омбудсменський, внутрішньоадміністративний та антикорупційний контроль. Водночас у межах запропонованої системи доцільно було б чіткіше розмежувати адміністративно-контрольні повноваження та кримінально-процесуальні функції антикорупційних органів. Зокрема, діяльність НАБУ, САП та ВАКС може впливати на стримування публічної влади, однак відповідні інструменти мають різну юридичну природу, процесуальну форму та гарантії. Більш чітка диференціація контрольного, правоохоронного та юрисдикційного компонентів зробила б авторську модель точнішою.

2. На с. 99-114 переконливо обґрунтовано особливу роль адміністративної юстиції та запропоновано модель повного циклу адміністративно-правового стримування, яка завершується фактичним виконанням судового рішення. Водночас потребує додаткового пояснення співвідношення судового контролю за публічною адміністрацією та контролю за виконанням судового рішення. Останній має власну процесуальну природу, суб'єктний склад і правові засоби. Тому під час захисту доцільно уточнити, чи розглядає автор виконання рішення як самостійний структурний елемент механізму стримувань і противаг, чи як завершальну стадію реалізації судового контролю.

3. У підрозділі 3.1 на с. 117-122 та у висновках третього розділу автор обґрунтовує необхідність посилення контролю за рішеннями, що приймаються в умовах воєнного стану. Водночас додаткового опрацювання потребує критерій, за яким слід відмежовувати об'єктивно необхідне оперативне обмеження звичайних адміністративних процедур від необґрунтованого звуження гарантій законності, мотивованості та судового захисту. Для практичного застосування авторської концепції важливо визначити хоча б базові юридичні індикатори такого розмежування: характер загрози, строк дії заходу, можливість наступного перегляду, обсяг втручання у права особи та наявність ефективного засобу правового захисту.

4. На с. 131-150 дисертант формулює низку пропозицій щодо удосконалення парламентського контролю, адміністративної юстиції, санкційних та інших процедур воєнного часу. Частина таких рекомендацій передбачає значне інституційне втручання та потенційно може стосуватися конституційного рівня регулювання. Тому доцільно було б чіткіше систематизувати запропоновані зміни за їх юридичною природою: ті, що можуть бути реалізовані шляхом удосконалення адміністративних процедур і підзаконного

регулювання; ті, що потребують внесення змін до законів; та ті, реалізація яких можлива лише в межах ширшої конституційної або судової реформи. Така градація посилила б практичну здійсненність запропонованої моделі.

Алексеев І.Г., кандидат юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. Зауваження:

1. Центральною концепцією роботи є віднесення системи стримувань і противаг до адміністративно-правового механізму. На с. 38-39 автор пропонує широке визначення, до якого включає парламентські, фінансові, антикорупційні, процесуальні та конституційні елементи. Такий підхід є науково продуктивним, однак одночасно породжує питання про межі саме адміністративно-правової природи запропонованої конструкції. Доцільно було б чіткіше сформулювати критерій, за яким певний елемент системи стримувань і противаг набуває адміністративно-правового характеру, а не залишається конституційним, парламентським або процесуальним інститутом, що лише функціонально взаємодіє з адміністративним правом. Це дозволило б уникнути надмірного розширення предметних меж адміністративно-правового механізму.

2. На с. 50-51 запропоновано модель із шести базових підконтурів, а до суб'єктного складу включено широкий перелік органів, зокрема Рахункову палату, Омбудсмана, НАЗК, НАБУ, САП, ВАКС, ЦВК та органи суддівського врядування. Водночас різні з названих інституцій мають суттєво відмінні юридичні функції, рівень незалежності та характер впливу на баланс влади. Потребує додаткової аргументації розмежування між суб'єктом механізму, який безпосередньо здійснює стримувальний вплив, та інституцією, яка створює загальну гарантію законності, доброчесності або підзвітності. Чіткіший функціональний критерій такого відмежування зробив би запропоновану мережеву модель більш визначеною.

3. Одним із найбільш цікавих положень роботи є запровадження категорії «зворотність надзвичайної концентрації влади» на с. 49-51. На мою думку, ця категорія має потенціал для подальшого наукового розвитку, але потребує більшої операціоналізації. Було б доцільно визначити, за якими юридичними критеріями можна встановити, що концентрація повноважень залишається тимчасовою і зворотною: наявність строку, обов'язкового парламентського перегляду, автоматичного припинення окремих винятків, судової переглядності, відновлення процедур відкритості чи сукупність цих ознак. Без таких критеріїв поняття зворотності ризикує залишитися переконливою, але переважно доктринальною формулою.

4. На с. 113-116 дисертант формує модель повного циклу адміністративно-правового стримування та пропонує поширювати процедурні стандарти на ширше коло владних взаємодій. Ця позиція заслуговує підтримки, проте потребує чіткішого розмежування сфери дії загальної адміністративної процедури та конституційно-політичних рішень найвищих органів державної влади. Не кожний акт Президента України, Верховної Ради України, РНБО або Кабінету Міністрів України є адміністративним актом у розумінні загального процедурного законодавства. Тому під

час захисту доцільно пояснити, які саме стандарти адміністративної процедури автор вважає універсальними принципами належного врядування, а які можуть застосовуватися лише до юридично визначених адміністративних проваджень.

Результати відкритого голосування:

"За" - 5 членів ради,

"Проти" – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Владиславу Пархуцю ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Олександр САЧКО

МП

